

Roofvogeltrek in Georgië

Kees Verweij

De tocht naar Batumi in Georgië

In de maand september jl. vertrok een gezelschap van 12 leden van onze vereniging richting Georgië om langs de kust van de Zwarte Zee vlak bij de grote badplaats Batumi de jaarlijkse gigantische trek van roofvogels gade te slaan. In Europa zijn er verschillende plekken, waar je tijdens de trek o.a. roofvogels kunt zien, zoals bij Falsterbo in Zweden, Tarifa in Zuid-Spanje en in Istanbul in Turkije. Maar wat de aantallen betreft spant Batumi wel de kroon. Een van onze leden, Gab de Croock, was drie jaar geleden in contact gekomen met enkele Nederlandse mensen, die daar roofvogels hebben geteld of daar nog tellen. Jaarlijks staan er een paar van hen op de bijeenkomst van de landelijke vogelorganisatie SOVON, waar verschillende van ons met hen kennis hebben gemaakt. Hun ervaringen konden we nauwelijks bevatten en Gab was de eerste, die naar Georgië afreisde. Hij kwam terecht in een particulier huis van de familie Bolkvadze, die een deel van hun huis aan gasten verhuurde. Een prettige bijkomstigheid was, dat dit verblijf op slechts korte afstand ligt van een der punten, waar de vogels geteld worden en men een prachtig overzicht heeft van de trekbaan van de roofvogels, nl. de heuvel Sakhalvasho. Het daaropvolgende jaar is Gab daar weer geweest en hij was wederom verrukt over het grote aantal roofvogels, dat daar dagelijks langstrekt. Zijn bezoeken hebben

verschillende leden zodanig geprikkeld, dat onder leiding van Gab en zijn vrouw Cassandra het plan werd opgevat om ditmaal met een veel groter gezelschap daar 10 dagen heen te gaan. De familie Bolkvadze was inmiddels begonnen aan een uitbreiding van hun huis, waardoor een grotere groep daar onderdak zou kunnen vinden. Op 17 september jl. was het dan zover. In een tweetal taxibusjes gingen we 's morgens vroeg naar Schiphol om daar om 10.30 uur naar Georgië te vliegen. Om 14.30 uur landden we veilig op het vliegveld van Tbilisi, de hoofdstad van Georgië. Oorspronkelijk zouden we met een binnenlandse vlucht naar Batumi

vliegen, maar deze vlucht ging niet door. Daarom had de vliegmaatschappij voor ons een bus gehuurd, die ons naar onze verblijfplaats zou brengen. Deze rit zou ruim 8 uur gaan duren. Op zich was dat niet zo'n probleem, maar we moesten wel bedenken, dat we hier met een tijdsverschil van 2 uur te maken hadden. Zo kwamen we niet om half twaalf in de nacht aan, maar om half twee. We hadden verwacht, dat we zo in bed zouden kunnen rollen, maar tot onze verbazing wachtte de hele familie ons op en hadden ze nog een heerlijke maaltijd voor ons klaargezet. De volgende morgen konden we nog even uitslapen. Drie mensen van ons gezelschap gingen naar de stad om de huurauto's op te halen en de rest kreeg alvast een voorproefje van de indrukwekkende roofvogeltrek, die ook vanaf ons balkon goed was waar te nemen. Verder vlogen er regelmatig groepen Bijeneters voorbij, die zo nu en dan werden belaagd door imkers, die de Bijeneters met schoten probeerden te verjagen. Nu begrijp je, hoe deze vogel aan zijn naam gekomen is. Dit balkon was ook 's avonds de

Balkon van het guesthouse – foto: George Hageman

moete waard om daar gezamenlijk te zitten. We zagen daar bijvoorbeeld een Bidsprinkhaan boven ons rondkruipen en toen we nog eens naar beneden keken zagen we een enorme pad over onze schoenen kruipen. 's Nachts moest je wel de ramen sluiten, want anders vlogen er allerlei wantsen naar binnen. Een had zelfs zijn rustplaats gevonden op het hoofd van Jan Jacobs. Hij probeerde hem een klap te geven, maar hij miste. Gelukkig maar, want ze schijnen behoorlijk te stinken.

Onze eerste tochten naar boven bij de telposten

Aan het eind van de ochtend kwamen de huurauto's en konden we de tocht maken naar de nabijgelegen heuvel Sakhalvasho. Het laatste stuk van de weg naar boven kon slechts te voet worden afgelegd en dat was nog een behoorlijke klim, zeker met zo veel bagage in je rugzak als een telescoop, verrekijker, klapstoel, koffie en proviand e.d. Maar eenmaal boven gekomen waren we getuige van een bijna constante stroom van roofvogels, die ons zowel links als rechts passeerden. De Steppebuizerden waren ver in de meerderheid, maar zij werden geregeld afgewisseld met Schreeuwarenden, Dwergarenden en Slangenarenden. Daarnaast trokken er nog vele Zwarte

Vogeltrek op Sakhalvasho – foto: Cassandra Wullur

Wouwen, Bruine- en Steppekiekendieven, Balkansperwers en Zwarte Ooievaars. Toen we 's avonds de telresultaten binnen kregen zagen we, dat er die dag zeker 30.000 à 40.000 roofvogels waren langsgedaan. De volgende dag hadden we weer zo'n topdag met duizenden en nog eens duizenden roofvogels. Het ging hier om vele Steppebuizerden, Schreeuwarenden, een enkele Bastaardarend, grote aantallen Dwergarenden en Slangenarenden, Sperwers en Balkansperwers, enkele Keizerarenden, vele Kiekendieven, waaronder verschillende Steppekiekendieven, een enkele Visarend, een groot aantal Boomvalken en regelmatig groepen Zwarte Ooievaars. Maar ook rond onze verblijfplaats was voldoende te zien. Bijzondere soorten waren de Kaukasische Roodborstapuit en de Kleine Vliegenvanger.

Later kwamen er ook wat mindere dagen, maar dan ging het toch nog om vele duizenden per dag.

Tocht naar het Kolkheti Nationale Park

Op donderdag zijn we naar het Kolkheti Nationale Park gegaan, een groot deltagebied ongeveer 50 kilometer ten noorden van Batumi nabij het plaatsje Poti. Daar huurden we een boot, waarmee we een groot meer overstaken en vervolgens langs een rivier stroomopwaarts voeren. Het aantal vogels was hier niet spectaculair. Wel kwamen we een behoorlijk aantal IJsvogels tegen en zo nu en dan een Kleine Zilverreiger en enkele eendsoorten zoals een Tafeleend, die ook in Nederland bekend zijn. Hoogtepunten waren de Witvleugelsterns. Daarna zijn we nog even op het strand geweest, waar een groot aantal Geelpootmeeuwen stond. Verderop zagen we nog een Bontbekplevier en een Isabeltapuit. Het strand was erg rommelig vanwege de grote hoeveelheid aanspoelsel.

Wederom naar omhoog bij de telposten

De volgende dag (vrijdag) wederom naar de Sakhalvashotop, waar we wederom getuige waren van enorme aantallen roofvogels, weliswaar wat minder dan in het begin van de week, maar desondanks toch indrukwekkend. Zaterdag trokken we voor het eerst naar een andere telpost, niet zo ver van de vorige verwijderd. Deze telpost heet Shuamta en werd ook door een aantal tellers van de BRC (Batumi Raptor Count) bemand. Een prettige bijkomstigheid was, dat er vlak bij

Café op telpost Shuamta – foto: Dineke Kistemaker

Slangenarend – foto: Gab de Croock

Dwergarend – foto: Jos Zonneveld

een klein restaurantje lag, waar je even heerlijk kon zitten en genieten van een lekker kopje koffie, dat omgerekend ongeveer op 30 cent uitkwam. Daar kon je nog eens een rondje weggeven. Verderop stond een hokje met daarin een toilet. Het doorspoelen gebeurde met een tuinslang, die in verbinding stond met een bergbeekje. Onze twee auto's hadden gelukkig een vierwielaandrijving en dat was wel nodig ook. Het laatste stuk van de weg naar de top was steil en smal, bezaaid met grote stenen en rijk aan gaten. Bovendien moest je goed op de weg blijven, want naast de weg zag je menigmaal een behoorlijk diep ravijn. We stonden versteld van de stuurmanskunst van de beide chauffeurs, Leo Schaap en Gab de Croock. Ook hier waren we getuige van grote groepen voorbijtrekkende roofvogels, zo nu en dan afgewisseld door groepjes Zwarte Ooievaars en Bijeneters. Eenmaal hebben we zowaar een Witte Ooievaar gezien, zoals die bij ons bekend is.

Bezoek aan de Chorokidelta

Op zondag trokken we naar de Chorokidelta, die even ten zuiden van Batumi ligt. Bij de monding van de rivier bij het strand van de Zwarte Zee zagen we regelmatig IJsvogels heen en weer vliegen. Ook hier weer enkele Kleine Zilverreigers en zowaar nog een Ralreiger en een Zilverplevier. Jammer was, dat we niet echt het terrein in konden, omdat er gewaarschuwd werd voor verborgen projectielen. Naast deze delta lag een grote vuilstortplaats, die bezocht werd door vele Zwarte Wouwen, Roeken, Bonte Kraaien en Geelpootmeeuwen. De stank was niet te harden en je verbaasde je erover, dat er toch nog mensen aan het werk waren om het vuil nog verder te onderzoeken en te sorteren. Een bijzondere plek was een oude brug, die buiten gebruik was. Dat was ook maar goed ook, want in het wegdek zaten diepe gaten waardoor je ver naar beneden kon kijken. Er liepen daar ook nog verschillende koeien, die keurig om die gaten heenliepen. Even verder zagen we tussen een aantal koeien nog een Koereiger lopen.

Naar Batumi en het Mtirala Natuurpark

Maandag en dinsdag brachten wij weer een bezoek aan de Shuamtatelpost, waar we wederom getrakteerd werden op een groot aantal roofvogels, vooral op de maandag. In de loop van dinsdagmiddag nam het aantal trekkende roofvogels sterk af, zodat we besloten wat eerder naar ons tehuis terug te gaan. Daarbij hadden we nu wat tijd over om een bezoek te brengen aan het bureau van de tellers. Daar was ook een soort winkeltje, waar je petten en T-shirts kon kopen.

Woensdagmorgen ging een deel van het gezelschap naar de stad Batumi, waar vooral de boulevard en het strand de meeste aandacht trokken. Een ander deel van de groep ging naar beneden bij het strand, waar ze in een van de bomen een Turkse Boomklever zagen, die opviel door zijn grote rode vlek op de borst. Sommigen verkenden de weg naar de Botanische tuin, die vlak langs de kust lag, even ten noorden van Batumi.

De volgende dag was voor ieder vrij te besteden. Enkelen van het gezelschap liepen naar de Botanische tuin, waar een ware overvloed aan bomen, struiken en planten te zien was. Zo stonden er Eucalyptusbomen met een lengte van bijna 30 meter. Ook waren er enorme dadelpalmen te zien met rijpe vruchten.: een ware belevenis voor liefhebbers van bijzondere bomen en planten. Onderweg kwamen we

Vuilstortplaats Batumi – foto: George Hageman

tal van honden tegen, die soms midden op de weg lagen te slapen. Voor de middag was een bezoek gepland aan het nabijgelegen Mtirala-Natuurpark, dat door verschillende beken en rivieren werd doorkruist. De weg ernaartoe was al bijzonder. Hier en daar erg smal en met uitzicht op verschillende hangbruggen over de rivier. We moesten zelfs dwars door een kleine rivier oversteken bij gebrek aan een fatsoenlijke brug. Verder waren de hoge heuvels rijk begroeid met voor ons tal van onbekende bomen en planten. Middenin het park kwamen we een leuk restaurantje tegen, waar we nog een lekker kopje koffie konden drinken en in de buurt leuk konden wandelen. Vrijdag werd de laatste dag, waarop we nog iets konden organiseren. De meesten kozen voor een tocht te voet naar het vogelkijkpunt op de Sakhalvasho, want de auto's moesten deze ochtend worden teruggebracht. Onderweg was er afleiding genoeg, zoals Kakibomen met rijpe vruchten, waar we niet van af konden blijven. Verder liepen ook hier verschillende koeien midden op de weg. Maar bovenop de heuvel werden onze inspanningen beloond. Het was een prachtige trekochtend, zoals we die week nog niet hadden meegemaakt. Vooral even na de

middag was dit een gigantische belevenis. In totaal trokken er die dag meer dan 100.000 roofvogels voorbij.

Het afscheid

De laatste dag was als topdag aan roofvogels beslist een waardig afscheid van Georgië, want het tijdstip van vertrek kwam al dichterbij. 's Middags werd ons nog een prachtige taart voorgezet, voorzien van een Engelse tekst, waarin we voor ons bezoek werden bedankt. Na het avondeten stond 's avonds de bus voor ons verblijf klaar om ons naar het vliegveld van Tbilisi te brengen. Na een ontroerend afscheid vertrok de bus en kwamen we om 2.30 uur 's nachts aan. Het was een lange, vermoeiende zit op het vliegveld, want het vliegtuig zou pas om 6.30 uur vertrekken. Moe, maar vol goede herinneringen landden we om 9.30 uur op Schiphol, waar we onze horloges weer twee uur terug moesten zetten. In januari zal de lezing gehouden worden over onze reis en de trek van de roofvogels bij Batumi.

Vogeltrek op Shuamta – foto: Cassandra Wullur

